

**Renner Péter**

**Amit az adózásról mindenképpen tudni kell  
egy vállalkozónak...**

**Copyright: RENNER PÉTER**

Írta  
*Renner Péter*  
főiskolai adjunktus, adótanácsadó

**A kiadvány szerzői jogvédelem alatt áll, minden jog fenntartva!**

**Másolása, sokszorosítása, részeinek átvétele, elektronikus formában való terjesztése, értékesítése TILOS.**

**A kiadvány a BGF-KKFK hallgatóinak készült,  
ingyenes.**

# Tartalomjegyzék

---

Bevezetés.....	5
Miért kell adót fizetni?.....	6
A legfontosabb központi adók .....	10
A társasági adó (1996. évi LXXXI. törvény).....	10
A személyi jövedelemadó (1995. évi CXVII. törvény).....	15
Az általános forgalmi adó (1992. évi LXXIV. törvény).....	26
Az egyszerűsített vállalkozói adó (2002. évi XLIII. törvény).....	34
Az adózás rendjéről szóló törvény (2003. évi XCII. törvény).....	36
A helyi (önkormányzati) adók .....	37
Építményadó .....	38
Telekadó.....	39
Magánszemély kommunális adója .....	39
Vállalkozók kommunális adója .....	40
Idegenforgalmi adó.....	41
Helyi iparűzési adó .....	42
Luxusadó (2005. évi CXXI. törvény) .....	43

Lényeges, hogy egy vállalkozó, illetve egy vállalkozást vezető tisztában legyen a legfontosabb adózási ismeretekkel, mivel ez jelentősen befolyásolhatja a vállalkozás életét, jövőjét, jövedelmét.

Mint az elmúlt időszakban megfigyelhettük, a kelet-európai országokban megindult egy „adócsökkentési” verseny a befektetők megnyerése céljából. Először Szlovákia vezette be az egységes 19%-os adót, majd Románia következett a jelentős adómérséklésben. A befektetőket, vállalkozókat jelentősen befolyásolhatja döntéseikben az adózási környezet (mérték, stabilitás stb.) a többi makro- és mikrogazdasági tényezők mellett.

Az adótörvények napjainkban hazánkban igen gyorsan változnak, elavulnak, nyomon követésük szinte lehetetlen, ami nagyon hátrányosan érinti a vállalkozókat, mivel nem tudják előre tervezni a költségeiket, adóikat. Ezen okból csak a legfontosabb adókkal és azok legfontosabb jellemzőivel foglalkozom ebben a kiadványban, és nem térek ki a munkabért terhelő, az EU-ban is magasnak számító társadalombiztosítási járulékokra sem, ami nagyjából még 30–35% plusz költséget jelent a vállalkozásnak a bruttó béren felül.

## Miért kell adót fizetni?

---

Az állam közhatalmi funkciói mellett vannak gazdasági-pénzügyi feladatai is, ezen belül is az, hogy megszervezze és működtesse a pénzügyi viszonyok rendszerét, és finanszírozza az állami feladatokat. Az állam szervezeteinek fenntartásához, működtetéséhez, egyéb kiadásaihoz a szükséges pénzeszközöket elő kell teremtenie. Ennek többféle formája van:

- adók, vámok, illetékek, járulékok, díjak, hozzájárulások, bírságok,
- az állami vállalatok működtetéséből származó bevételek,
- a privatizációból származó bevételek,
- kölcsönök (belső és külföldi).

A központi költségvetés döntő hányadát az adók, illetve az adó jellegű befizetések biztosítják.

Szükségszerű, hogy az adópolitika figyelmet fordítson az adóztatás hatásaira. Az adóterhelés növelésében szerepet játszhat a *politikai korlát*, amely például az adófizetés tömeges megtagadását vonhatja maga után, vagy a választók bizalmának elvesztését jelentheti, a *fiskális korlát*, amennyiben az adómérték emelése már nem eredményez adóbevétel növekedést, a *gazdasági korlát*, ugyanis az adó emelkedése tartósan nem haladhatja meg a reálszféra megtakarításainak bővülését, a *pszichológiai korlát*, mivel az adómérték növelésével csökken az adózási hajlandóság, valamint a *jogi korlát* (alkotmányos és alkalmazhatósági korlát).

Magyarországon adófizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét meghatározni, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét csak *törvényben*, illetve törvényi felhatalmazással önkormányzati rendeletben lehet.

Az adó egyrészt a tervezett *költségvetési kiadások forrásaként* jelenik meg, másrészt mint *szabályozóeszköz* is szerepet játszik, mint például adókedvezményezették körébe tartozók előnyben vannak – adózási szempontból – az azt nem élvezőkkel szemben.

Az adó befizetéséhez *közvetlen ellenszolgáltatás nem kapcsolódik*, csak közvetetten, az *újraelosztás* révén (térítésmentes oktatás, honvédelem stb.), *pénzben* kell befizetni, Magyarországon – egyelőre – forintban. Az adó *általános jellegű*, mivel azt nem egyes személyekre vetik ki, hanem csoportokra (pl. gazdálkodó szervezetekre), akikre/amelyekre fennállnak a meghatározott feltételek. Az adó megfizetését (bevallását) elmulasztókkal szemben az adószervek kényszerintézkedéseket is tehetnek (például inkasszó, foglalás).

Az *adókötelezettség* nemcsak az adó megfizetését jelenti, hanem annak bejelentési, nyilvántartási, megállapítási, adóelőleg befizetési, bevallási, bizonylat-megőrzési kötelezettségét is. Azaz például azok is büntethetők, akik – időben – nem vallják be az adókötelezettségüket. Az adótanácsadók sokszor megemlítik ügyfeleiknek, hogy a bevalással késni, azt elmulasztani sokkal többbe kerül, mint az adó befizetésével késni. (Az előbbit mulasztási bírsággal és késedelmi pótlékkal, míg az utóbbit csak késedelmi pótlékkal sújtják).

Célszerű megismerni néhány fontosabb adótani alapfogalmat:

- ◆ *adó*: az állam vagy az önkormányzat javára teljesítendő, törvényen alapuló kötelező befizetés, amely ellenszolgáltatásra nem jogosít, a központosított újraelosztás egyik legfontosabb eszköze a közfeladatok finanszírozására.
- ◆ *adóalany*: az a jogi személy, egyéb szervezet vagy magánszemély, aki/amely a fizetési kötelezettség alapjául szolgáló tényállást – saját nevében – megvalósítja, akit/amelyet az anyagi jogi norma a fizetési kötelezettség, mint fő kötelezettség címzettjeként megjelöl.
- ◆ *adótárgy*: az a dolog, jog vagy tevékenység (bevételek megszerzése, jövedelem realizálása, építmény tulajdona stb.), amely miatt az adót meg kell fizetni. Az adó tárgya például az építményadónál a lakóépület, a jövedelemadónál az a tevékenység, amely gyakorlásából a jövedelem származik.
- ◆ *adóalap*: az, amely értékben vagy (természetes) mennyiségben jelenti az adókötelezettség alapját, amely után adókulcs vagy adótétel alkalmazásával kiszámítható az adó összege.

- ◆ *adómérték*: az a mennyiségi egység, amely az adó összegének az adó alapjára való vetítéséből keletkezik. Ezek lehetnek adókulcsok (az adó összegének viszonya az adóalaphoz), vagy adótételek (az adóalap mennyiségi egységére megállapított fix összeg).
- ◆ *adófizető*: az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, aki/amely az adót ténylegesen (végül is) fizeti.
- ◆ *adóbevallás*: az adóalany által készített olyan, az adóhatóság részére eljuttatott irat, amelyből az adózó adókötelezettsége pontosan megállapítható.
- ◆ *késedelmi pótlék*: az adó késedelmes megfizetése esetén kell fizetni, ami minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 356-öd része.
- ◆ *mulasztási bírság*: ha az adózó – többek között – a bejelentési, adatszolgáltatási kötelezettségét késedelmesen, hibásan, valótlan adattartalommal vagy hiányosan teljesíti, akkor mulasztási bírságot kell fizetnie.
- ◆ *adó bírság*: adóhiány esetén az adóalany többletfizetési kötelezettsége.
- ◆ *adómegállapítás*: az önadózó *önadózással*, a kifizető és munkáltató *adólevonással*, adóbeszedésre kötelezett *adóbeszedéssel*, az adóhatóság *kivetéssel*, *kiszabással*, *utólagos adómegállapítással*, illetve *azonnali ellenőrzéssel* állapítja meg.
- ◆ *adó megfizetése*: az adót az esedékességekor az köteles megfizetni, akit/amelyet arra a jogszabály kötelez.
- ◆ *közvetlen adó*: az adófizető és az adóterhet viselő személy/szervezet (adóalany) azonos.
- ◆ *közvetett adó*: az adófizető és az adóterhet viselő személy/szervezet (adóalany) más, mert az adóalany által az adóhatóság részére befizetett adót (például az általános forgalmi adót) áthárítja a vevőre (a fogyasztóra), aki az adót ténylegesen fizeti. A közvetett adók tehát a termék felhasználóját, a szolgáltatás igénybe vevőjét terhelik.
- ◆ *központi adók*: az adók alapjának, mértékének, fizetésének megállapítása, az esedékes összegek beszedése stb. az állam-

igazgatás központi szerveinek a feladata, az adókat általánosan a központi költségvetés javára fizetik.

- ◆ *helyi (önkormányzati) adók*: az adók alapjának, mértékének, fizetésének megállapítása, az esedékes összegek beszedése stb. a helyi szervezeteknek a feladata, az adókat általánosan a helyi költségvetés javára fizetik.

A következőkben a vállalkozásokat érintő legfontosabb adókat és azoknak a jellemzőit tárgyaljuk. A törvények tárgyalása nem teljes körű – mivel nem adószakértők számára készült –, hanem csak egy általános képet szeretnénk bemutatni azokról. Részletesebben az adott törvényekben, illetve az adókkal foglalkozó szakirodalomban olvashatunk ezekről.

Copyright: RENNER PÉTER



# A legfontosabb központi adók

---

## A társasági adó (1996. évi LXXXI. törvény)

A társasági adó a vállalkozások eredményéhez (nyereségéhez) kapcsolódó *közvetlen* adó.

### A társasági adó alanya

A belföldi illetőségű személyek közül a *gazdasági társaságok* (közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, közös vállalat), az egyesülés, az európai részvénytársaság, az európai holding részvénytársaság és az európai szövetkezet, ezenkívül a szövetkezet, az állami vállalat, a tröszt, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a leányvállalat; az ügyvédi iroda, a végrehajtói iroda, a szabadalmi ügyvivő iroda, a közjegyzői iroda, a magánszemélyek jogi személyiséggel rendelkező munkaközössége, az erdőbirtokossági társulat; a Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezete; a közhasznú társaság, a víztársulat; az alapítvány, a közalapítvány, a társadalmi szervezet, a köztestület, az egyház, a lakásszövetkezet és az önkéntes kölcsönös biztosítópénztár valamint a felsőoktatási intézmények az intézményeikkel együtt és a diákokthoz.

Belföldi illetőségűnek minősül a külföldi személy, ha üzletvezetésének helye belföld. Ez a megállapítás azért lényeges, mert a külföldi vállalkozóknak és a külföldi szervezeteknek csak korlátozott adókötelezettsége van.

A társaságiadó-alanyak nem minősülő szervezetek: az a jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, amely az adóévben az egyszerűsített vállalkozói adó alanyának minősül, a felszámolás kezdőnapjától a felszámolás alatt állók, továbbá a Magyar Nemzeti Bank, az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó, a fogva tartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek, a kizárólag a fogva tartottak foglalkoztatására céljából létesített közhasznú társaság, a Tartalék Gazdálkodási Közhasznú Társaság, a Közlekedési, Hírközlési és Víz-

ügyi Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság, az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Részvénytársaság, a jogszabályban meghatározott közszolgálati műsorszolgáltatók, a pártok, a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság, a külön törvényben és annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelően működő, kizárólag készfizetőkezeség-vállalást folytató részvénytársaság.

A társaságiadó-kötelezettség vállalkozási tevékenységhez kapcsolódik, azaz adókötelezettség akkor keletkezik, ha az adóalany jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy azt eredményező gazdasági tevékenységet végez.

### *A társasági adó tárgya*

Az adóalany vállalkozási tevékenységéből származó jövedelem.

### *A társasági adó alapja*

A társasági adó szorosan kapcsolódik a számviteli törvényhez, mivel a társasági adó alapját a számviteli elszámolások alapján kimutatott adózás előtti eredmény az adótörvényben meghatározott módosító tételekkel kell meghatározni, azaz *az adózás előtti eredmény nem azonos az adóalappal*. A számviteli törvény egyik fő alapelve a valóság elve, a vállalkozó saját mérlegelésétől függ, hogy a költségeket hogyan veszi számításba az eredmény megállapítása során (amit a számviteli politikájában határozott meg). Így ha az adóalap megegyezne az adózás előtti eredménnyel, a vállalkozások adóminimalizálásra való törekvése veszélyeztethetné az állami bevételeket. Ezt úgy oldja meg az adótörvény, hogy bizonyos adóalap korrekciók módosítják a számviteli törvény alapján kimutatott (bruttó) eredményt. Az adóalap módosító tételek a következő csoportokba sorolhatók:

- az adóalap védelme, a költségvetési bevételek biztosítása érdekében felmerülő korrekciók. A számviteli törvény alapján bizonyos költségek és ráfordítások szabadon, illetve a vállalkozó döntése alapján számolhatók el, azonban a társasági adó kiszámítása során csak korlátozottan vehetők figyelembe. (Ezzel biztosítható az is, hogy a vállalkozó tényleg a valóság-

nak megfelelően állítsa össze a beszámolóját, és ne az adóminimalizálásra való törekvés legyen a fő szempont.) Ezek a korrekciók általában adóalap növelő tételként jelentkeznek.

- a kettős adóztatás elkerülése érdekében felmerülő korrekciók. Ezek olyan tételek, amelyek után már egy másik adóalany megfizette az adót, így adóalap-csökkentő tételként vehetők figyelembe.
- preferenciális (adóalap-csökkentő) és diszpreferenciális (adóalap-növelő) korrekciók.

A korrekciós tételeknek nagy száma van, és (majdnem) minden évben változások történnek benne. Mivel a célunk nem az adótörvény részletes leírása, hanem csak annak bemutatása, ezért itt csak néhány példával illusztráljuk ezeket:

*Az adóalap védelme.* Mint már említettük, a számviteli törvény viszonylagos szabadságot enged meg a költségek elszámolását illetően. Így van ez az értékcsökkenéssel is. A számviteli törvény szerint egy tárgyi eszköz értékcsökkenését úgy kell előre megtervezni, hogy az a valóságnak legjobban megfeleljen. Az adótörvény viszont diktált (előre meghatározott) kulcsokkal határozza meg, hogy az egyes eszközökre mennyit lehet elszámolni az egyes években az adóalap kiszámításánál. A személygépkocsinál például ez évenként 20%, azaz öt év alatt lehet leírni. Ha a vállalkozó a számviteli politikájában a személygépkocsikra más leírási módot/időt határoz meg, akkor a számviteli törvény szerint számított értékcsökkenési leírással meg kell növelni az adóalapot, és a társasági adó törvény szerinti értékcsökkenéssel csökkenteni lehet azt.

*Példa:* Az egyszerűség kedvéért tegyük fel, hogy a vállalkozás egy 8 millió forint értékű személygépkocsit 4 évig akar használni, és az amortizációs időszak végén az értéke 1 millió forint lesz, a leírási mód lineáris. A számviteli törvény szerint az éves értékcsökkenés  $(8 - 1)/4 = 1,75$  millió forint évenként, a társasági adó törvény szerint viszont  $8/5 = 1,6$  millió forint. Ezáltal az adóalap megnő 150 ezer forinttal az első négy évben.

A *kapott osztalék* (ami a pénzügyi műveletek bevételeinél kerül elszámolásra az eredménykimutatásban) a kifizető társaságnál egyszer már adózott, ezért a *kettős adóztatás elkerülése* végett ez adócsökkentő tétel lesz. Kivétel ez alól az ellenőrzött külföldi társaságtól kapott osztalék.

*Preferenciális korrekció* például a legalább 50 százalékban megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása esetén személyenként, havonta a megváltozott munkaképességű munkavállalónak kifizetett munkabér, de legfeljebb az adóév első napján érvényes minimálbér, feltéve, hogy az adózó által foglalkoztatottak átlagos állománya az adóévben nem haladja meg a 20 főt. Ezzel a kisvállalkozásoknak kíván kedvezményt nyújtani, ha megváltozott munkaképességűeket foglalkoztat. (Természetesen a munkabért költségként is elszámolják, azaz „kétszeresen” adóalap csökkentő.)

*Diszpreferenciális korrekció* például a jogerős határozatban megállapított bírság ráfordításként elszámolt összege. Azaz a vállalkozónak nemcsak a bírságot kell megfizetnie, hanem azt az adófizetés szempontjából költségként sem tudja elszámolni, azaz olyan, mintha a bírságot az adózott (nettó) eredményből kellett volna kifizetnie.

Az adózás előtti eredmény megállapításának sémája a következő:

A) Üzemi/Üzleti tevékenység eredménye

B) Pénzügyi műveletek eredménye

C) Szokásos vállalkozási eredmény (A+B)

D) Rendkívüli eredmény

E) Adózás előtti eredmény (C+D)

Az adóalap kiszámítása a következő:

Adóalap = Adózás előtti eredmény ± adóalap módosító tételek

*A társasági adó mértéke és kiszámítása*

Az adó mértéke a pozitív adóalap 16%-a, azaz csak akkor kell társasági adót fizetni, ha a vállalkozás nyereséges.

## *Adókedvezmények*

Az adókedvezmények körét és mértékét a mindenkori gazdaságpolitikai célkitűzések határozzák meg. Az adókedvezmények az önadózás keretében *adóvisszatartás* formájában érvényesíthetők (levonhatók a befizetendő adóból). A kedvezményre való jogosultságot az adóalany az ellenőrzés során kell igazolni. Az adókedvezmények összességében csak az adó mértékéig érvényesíthetők, tehát az adókedvezmények igénybevétele miatt nem lehet adót visszaigényelni! Az adókedvezmények különböző feltételekkel és mértékekkel számolhatók el.

Az adókedvezmények általában beruházás ösztönzésére, fejlesztésre, gazdaságilag elmaradott térségek felzárkóztatására, bizonyos iparágak, illetve a kis- és középvállalkozások erősítésére szolgálnak. Az adókedvezményeknek összhangban kell lenniük az EU irányelveivel, biztosítani kell az egyenlő elbánás elvét.

## *A kettős adóztatás elkerülése*

Az adótörvény külön rendelkezik a belföldi adóalany és a külföldi vállalkozó által külföldön megfizetett adó beszámításának módszeréről, amely a kettős adóztatás elkerülését szolgálja.

## *A fizetendő társasági adó*

A fizetendő adót a számított adóból az adókedvezmények és a külföldön megfizetett adó levonásával kell megállapítani.

**Számított társasági adó**

– Adókedvezmények

– Külföldön megfizetett társasági adó

**Fizetendő társasági adó**

## *A nem nyereség-orientált szervezetek és azok adómentessége*

A közhasznú szervezetnek, kiemelkedően közhasznú szervezetnek nem minősülő alapítványnak, közalapítványnak, társadalmi szervezetnek – kivéve az országos érdek-képviseleti szervezetet –, köztestületnek, továbbá a lakásszövetkezetnek, a közhasznú társaságnak és a

vízitársulatnak, az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárnak bizonyos feltételek mellett adómentessége, illetve adókedvezménye van.

Végül a társaságnál maradó eredmény a számviteli törvény eredménykimutatása szerint:

E) Adózás előtti eredmény

– Adó

---

F) Adózás utáni eredmény

– Osztalék

---

G) Mérleg szerinti eredmény

2006. január 1-től a társaságnak fizetett osztaléknak nincs adója.

## **A személyi jövedelemadó (1995. évi CXVII. törvény)**

A személyi jövedelemadó (SZJA) *közvetlen adó*, mivel az adó alanya és az adóterhet viselő személy azonos, *általános*, mivel a magánszemély az összes jövedelme után köteles adózni, nincs szerepe annak, hogy a jövedelem milyen forrásból származik. A személyi jövedelemadózás fő szabálya az *önadózás*, tehát a magánszemély a jövedelmét bevallja, adóját megállapítja, az adót megfizeti. 2005-től lehetőség van arra, hogy a magánszemély – amennyiben csak kifizetőtől (munkáltatótól vagy akitől munkabért kap) származik jövedelme és nincsenek kedvezményei – az adóhatóságtól kérje az adójának megállapítását.

*A személyi jövedelemadó alanya*

A személyi jövedelemadó alanya a természetes személy.

*A személyi jövedelemadó tárgya*

A személyi jövedelemadó tárgya a természetes személy jövedelme. A belföldi illetőségű magánszemély összes jövedelme, tehát a belföldről és a külföldről származó jövedelme is, míg a külföldi illetőségű magánszemélynek csak a belföldről (Magyarországon) szerzett

jövedelme adóköteles. A belföldi illetőségű magánszemélyek a törvény szerint:

- a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára és belföldön nem rendelkezik állandó lakóhellyel,
- a letelepedési engedéllyel rendelkező külföldi állampolgár és hontalan,
- állampolgárságtól függetlenül az a természetes személy, aki
  - kizárólag belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel,
  - létérdekei központja belföldi, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel,
  - szokásos tartózkodási helye (legalább 183 napot belföldön tartózkodik) belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel és létérdekei központja sem állapítható meg.

### *A személyi jövedelemadó alapja és mértéke*

A jövedelem három fő csoportra osztható, amelyek különbözőképpen adóznak:

- összevonandó jövedelmek,
- külön adózó jövedelmek,
- egyéni vállalkozásból származó jövedelmek.

### Az összevonandó jövedelmek

Az összevonandó jövedelmeket szintén három csoportra oszthatjuk:

- ◆ *A nem önálló tevékenységből származó jövedelmek.* Nem önálló tevékenységnek minősül a munkaviszonyban folytatott tevékenység, a társas vállalkozás magánszemély tagjának személyes közreműködése akkor, ha az annak ellenében kapott juttatást a társas vállalkozás költségei között számolják el, a segítő családtag tevékenysége, továbbá az országgyűlési, a helyi önkormányzati képviselői tevékenység, a jogszabály alapján választott tisztségviselő (kivéve a választott könyvvizsgálót) tevékenysége, ha ezt a tevékenységet nem egyéni vállalkozóként végzi,
- ◆ *Az önálló tevékenységből származó jövedelem.* Önálló tevékenységnek számít minden olyan tevékenység, amelynek eredményeként a magánszemély bevételhez jut, és amely

nem tartozik a nem önálló tevékenység körébe. Ilyen például az egyéni vállalkozó vállalkozói kivétből, bérbeadásból, szellemi tevékenységből, gazdasági társaságban külön szerződés szerint teljesített mellékszolgáltatásból származó jövedelmek. Az önálló tevékenységből származó jövedelmekre jellemző, hogy költséget lehet elszámolni a bevételekkel szemben, tehát nem a teljes bevétel a jövedelem, hanem a költségekkel csökkentett része. A költség elszámolása lehet tételes, azaz bizonylatokkal (például számlával) alátámasztott vagy 10% átalány szerint. A kettőt nem lehet egyszerre alkalmazni, azaz ha az egyik bevételhez tételesen számoljuk el a költségeket, akkor az összes önálló tevékenységből származó jövedelemnél tételes költségelszámolást kell alkalmaznunk.

- ◆ *Az egyéb jövedelem.* Egyéb jövedelemnek minősíti a törvény azokat a jövedelmeket, amelyek máshova nem sorolhatók be. Egyéb jövedelem például a szakképzéssel összefüggő juttatások, a hallgatói munkadíjnak az adóterhet nem viselő járandóság értékhatárát meghaladó része, az orvosi tevékenységről szóló törvény szerinti működtetési jog átruházásából származó bevételnek a korábban értékcsökkenési leírás címén költségként el nem számolt szerzési értéket és a megfizetett illetéket meghaladó része.

#### Az összevonandó jövedelmek adójának mértéke

Az összevont jövedelem adója progresszívan és sávosan adózik. Az összevont adóalap adóját az adótábla szerinti *számított adó* alapján lehet kiszámolni. A számított adó az összevont adóalap után az adótábla szerint megállapított adó.

*Az adótábla:*

Az adó mértéke, ha a jövedelem összege 2007. január 1-től:

0 – 1.700.000 forint 18%,

1.700.001 forinttól 306.000 forint és az 1.700.000 forint fölötti rész 36%-a.



Az összevont adóalap adóját csökkenti a külföldön megfizetett adó meghatározott összege, az adójóváírás, az adóterhet nem viselő járandóságok adója és a magánnyugdíjpénztár tagdíj engedménye.

A *külföldi jövedelmek* figyelembevételének szabálya attól függ, hogy van-e az adott országgal kettős adóztatás elkerülését szolgáló egyezmény. Abban az esetben, ha Magyarországnak a jövedelem forrásországával van kettős adóztatást kizáró egyezménye, akkor annak szabályai megelőzik a hazai szabályokat. Egyezmény hiányában a külföldön megfizetett adónak a 90%-a, de legfeljebb az adótábla átlagos adókulcsa szerint kiszámított adója csökkenti a számított adót.

Az *adójóváírás* olyan, kis bérjövdelemmel rendelkezők részére szóló kedvezmény, amit csak a bérjellegű jövedelmek után lehet elszámolni, csökkenő mértékben, ha az éves összes jövedelem nem éri el az 1.500.000 forintot., és ami biztosítja a minimálbérek adómentességét.

Az *adóterhet nem viselő járandóságokat* a törvény a 3. § 72. bekezdésében tételesen felsorolja. Ide tartozik például a gyermekgondozási segély, a hallgatói ösztöndíj, a tankönyv- és jegyzettámogatás összege, a lakhatási támogatás összege, a gyakorlati képzés idejére kifizetett juttatás, díjazás értékéből havonta a hónap első napján érvényes havi minimálbért meg nem haladó része; oktatási vagy kutatási tevékenység, valamint az e tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó szolgáltató tevékenység (például könyvtáros, laboráns, demonstrátor) ellenértékéként megszerzett hallgatói munkadíjnak havonta a hónap első napján érvényes minimálbér összegét meg nem haladó része; az ösztöndíjas foglalkoztatottnak az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyból származó ösztöndíja minimálbért meg nem haladó mértéke. Ezek a járandóságok tulajdonképpen adómentesek, de a többi jövedelmet „feljebb tolja” az adósávbán, így a többi jövedelmet nagyobb adóteher illeti.

### Adókedvezmények

Az összevont adóalap adóját csökkentik az adókedvezmények. A kedvezmények csak az összevont adóalap adójáig érvényesíthetők. Csak az vehet igénybe adókedvezményt, akinek van jövedelme, és annak van adója. A kedvezmények csak bizonyos feltételek megléte esetén vehetők igénybe.

Ezek a kedvezmények szinte minden évben jelentősen változnak. Ezek közé tartozik többek között:

- ◆ Tandíj kedvezménye. A felsőoktatási törvényben felsorolt felsőoktatási intézményben hitelesített iskolai rendszerű első alapképzésben részt vevő hallgatójának tandíja és/vagy költségtérítése címén megállapított összegnek a 30 százaléka, de legfeljebb hallgatónként az adóévben 60 ezer forint (tanulmányi hónaponként 6 ezer forint). Erről igazolást és számlát kell beszerezni a felsőoktatási intézménytől, amely tartalmazza a hallgató és a befizető magánszemély adatait. A tandíj kedvezményét el is lehet halasztani (SzJA tv. 36. §).
- ◆ Felnőttképzés díjának, valamint a magánszemély számítógép megszerzésére fordított kiadásainak kedvezménye (SzJA tv. 36/A §).
- ◆ Közcéli adományok kedvezménye (SzJA tv. 41. §).

A fizetendő adót ezek alapján lehet kiszámítani:

Számított adó

–Külföldön megfizetett adó meghatározott összege

–Adójóváírás

–Adóterhet nem viselő járandóságok adója

–Magánnyugdíjpénztár tagdíj engedménye

Összevont adóalap adója

–Adókedvezmények

Fizetendő adó

### A külön adózó jövedelmek

A külön adózó jövedelmek jellemzői, hogy nem képezik az összevont adóalap részét, és lineáris adó alapján kell megállapítani az adófizetési kötelezettséget. Szokták ezt forrásadónak is nevezni. Ezek a jövedelmek jellemzően nem munka jellegűek (pl. tőkejövedelem, vagyónátruházásból származó jövedelmek, természetbeni juttatások, vegyes jövedelmek). Itt szintén csak néhány esetet említünk meg, a teljesség igénye nélkül.

- ◆ *Ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem.* Az ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelmet úgy kell megállapítani, hogy a bevételekből le kell vonni az átruházó magánszemélyt terhelő igazolt költségeket: a megszerzésre fordított

összeget, az értéknövelő beruházásokat, az átruházással kapcsolatos kiadásokat. Amennyiben a megszerzésre fordított összeg nem állapítható meg, akkor a bevétel 25%-a számít jövedelemnek. Az ebből származó jövedelem után az adó mértéke 25%. Viszont nem kell megfizetni az év során együttesen származó jövedelem adójának a 50 ezer forintot meg nem haladó részét.

- ◆ *Az osztalékból származó jövedelem.* Az osztalékra jogosult magánszemély vagyoni betétje arányában ki kell számolni a társas vállalkozás saját tőkéjének az értékelési tartalékkal csökkentett részéből a magánszemélyre jutó értékét, majd ennek a 30%-át kell venni. Az ezt az összeget meg nem haladó rész után 25%, a további rész után 35% az adó mértéke.
- ◆ *A természetbeni juttatások.* Természetbeni juttatásnak minősül például a kifizető által magánszemélynek adott reprezentáció és üzleti ajándék. A törvény a 69.§-ban felsorolja, hogy milyen egyéb kifizetések számítanak ide. A természetbeni juttatásnak ezen formáját tekintve az adó mértéke 44%, viszont a kifizető (vállalkozás) bevétele 1%-ának megfelelő, de maximum 25 millió forint adómentesen adható.
- ◆ *A cégautó.* Természetbeni juttatásnak, tehát jövedelemnek minősíti az adótörvény a személygépkocsi magáncélú használatát, amely lehet eseti vagy állandó. A cégautóadót annak üzemeltetőjének kell fizetnie. Mértéke függ a személygépkocsi beszerzési árától és a beszerzéstől eltelt időtől. A havonta fizetendő adó mértékét a következő táblázatban találhatjuk:

A személygépkocsi beszerzési ára	A személygépkocsi beszerzésének évében és az azt követő 1–4. évben (Ft)	A személygépkocsi beszerzésének évét követő 5. évben és a további években (Ft)
1 – 500,000	6.000	3.000
500,001 – 1,000,000	8.000	4.000
1,000,001 – 2,000,000	12.000	6.000
2,000,001 – 3,000,000	20.000	10.000
3,000,001 – 4,000,000	26.000	13.000
4,000,001 – 5,000,000	32.000	16.000
5,000,001 – 8,000,000	42.000	21.000
8,000,001 – 10,000,000	60.000	30.000
10,000,001 – 15,000,000	82.000	41.000
15,000,000 fölött	112.000	56.000

(A természetbeni juttatásokat egészségügyi hozzájárulás is sújtja. Lásd ott.)

- ◆ *Az ingatlan bérbeadásból származó jövedelem.* A bérbeadásból származó bevételt számítja jövedelemnek a törvény. A bérbeadásból származó jövedelem adójának mértéke a jövedelem 25%-a.

#### Az egyéni vállalkozásból származó jövedelmek

Az egyéni vállalkozó – akkor is, ha bejegyeztette magát egyéni cégeként – a személyi jövedelemadó hatálya alá tartozik adózási szempontból (kivéve, ha nem választotta az egyszerűsített vállalkozói adózást) akár vállalkozói igazolvány alapján, akár jogszabályi előírások alapján (pl. a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély, egyéni ügyvéd stb.) folytatják vállalkozási tevékenységüket.

Az egyéni vállalkozók – meghatározott feltételekkel – kétféle adózási szabály szerint tehetnek eleget adókötelezettségüknek:

- vállalkozói jövedelem szerinti adózás (tételes költségelszámolás),
- átalányadózás.

### A vállalkozói jövedelem szerinti adózás

A vállalkozó kétféleképpen szerezhet jövedelmet a vállalkozásából: *vállalkozói kivét* alapján, amely az összevonandó jövedelmekhez tartozik (tulajdonképpen fizetést ad magának a vállalkozó, ami egyben társadalombiztosítási járulék alap is), vagy vállalkozói jövedelem alapján, ami tulajdonképpen hasonló a társaságok nyereségéhez, tehát 16%-os vállalkozói jövedelemadó és 25, illetve 35%-os osztalékadó terheli.

A vállalkozói jövedelmet a bevételek és a költségek különbözete-ként kell meghatározni.

*Vállalkozói bevétel*ként a vállalkozó a tevékenysége keretében vagy azzal összefüggésben befolyt összegeket számolhatja el. A törvény nem határozza meg tételesen a bevételeket, csak a gyakrabban előforduló bevételeket, valamint a jellemzően bevételnek számító összegeket említi meg. A vállalkozói bevétel különböző tételekkel kerül módosításra. Ezek lehetnek preferenciális (bevételt csökkentő) és diszpreferenciális (bevételt növelő) tételek.

A *vállalkozói költségek* csak a vállalkozással összefüggésben a bevétel elérése és a vállalkozói kivét érdekében felmerülő, igazolt kiadások lehetnek. Mivel az egyéni vállalkozás *pénzforgalmi szemléletű*, a költségek többsége akkor realizálódik, amikor annak kifizetése megtörténik. A tárgyi eszközökkel egy kicsit más a helyzet, mivel ezeknek csak – hasonlóan a társasági adótörvényhez – bizonyos része számolható el évenként költségként.

A törvény felsorolja a jellemzően előforduló költségeket, illetve a költségként figyelembe nem vehető tételeket. A vállalkozó pl. a vállalkozói kivétet, az anyagbeszerzésre, árubeszerzésre fordított kiadásokat, a hitel kamatát, a kamarai tagdíjat, a tevékenységhez kapcsolódó meghatározott adókat, a tevékenységgel összefüggő

rezsit, hivatali, üzleti utazás kiadásait költségként számolhatja el. Nem lehet költségként elszámolni pl. azokat a vagyontárgyakra kifizetett összegeket, amelyek nem kizárólag a vállalkozás jövedelemszerző tevékenységéhez szükségesek (azaz a vállalkozó, alkalmazottai vagy mások személyes használatára szolgálhat), kivéve ha a törvény másképp nem rendelkezik (pl. cégautó).

*A vállalkozói jövedelem meghatározása.* A módosított bevételből a költségek levonása után maradó rész a jövedelem. Ha a vállalkozás veszteséges, azaz a jövedelem negatív értékű, az bizonyos feltételekkel a további évek bevételével szemben elszámolható (veszteségelhatárolás).

*A számított adó a vállalkozói jövedelem 16%-a.*

*Adókedvezmények.* Az adókedvezmények főként a kisvállalkozók helyzetének javítására, illetve a foglalkoztatás elősegítésére vonatkoznak.

*A fizetendő adó a számított adó csökkentve az adókedvezményekkel.*

**Számított adó**

– Adókedvezmények

– Külföldön megfizetett adó

**Fizetendő adó**

*A vállalkozói osztalékalap.* A vállalkozói adóval csökkentett jövedelmet tovább kell csökkenteni a vállalkozói osztalékadóval, hogy megkapjuk a nettó vállalkozói jövedelmet. A vállalkozói osztalékalapot úgy számíthatjuk ki, hogy az adózott vállalkozói jövedelmet *növeljük* a tárgyi eszköz ellenszolgáltatás nélküli átruházása esetén az el nem számolt értékcsökkenési leírás meghatározott hányadával (aminek a mértéke attól függ, hogy az eszközt az üzembe helyezés évéhez viszonyítva mikor adja át a vállalkozó), a tárgyi eszköz, a nem anyagi javak értékcsökkenési leírása megkezdésének évében a vonatkozó beruházási költséget képező kiadások azon részével, amellyel a vállalkozó ezt az évet megelőző években a vállalkozói osztalékalapját csökkentette. Ezután ezt *csökkenteni lehet* a tárgyi eszközök és nem anyagi javak értékéből azzal a részével, amelyet az adóalapnál értékcsökkenési leírásaként még nem számolt el (ha a vállalkozó az adóévben kezdte meg az értékcsökkenési leírást), az olyan – adórövidítéssel, egyéb jogszabály

megsértésével összefüggő – bírság, késedelmi pótlék stb. összegével, amelyeket a vállalkozói adóalap megállapításánál költségként nem lehetett elszámolni valamint az adóévben (megfelelő nyilvántartás mellett) felmerült beruházási költséget képező kiadás összegével, feltéve, hogy az azzal összefüggő tárgyi eszköz, nem anyagi javak értékcsökkenési leírásának megkezdése nem történt meg.

*A vállalkozói osztalékadó.* A vállalkozói osztalékalap azon része után, amely nem haladja meg az adóévi vállalkozói jövedelem meghatározásánál költségként elszámolt vállalkozói kivét 30%-át, az adó mértéke 25%, a vállalkozói osztalékalap fennmaradó része után az adó mértéke 35%.

Látható tehát, hogy az egyéni vállalkozó a nyereségét nem viheti át a következő évekre úgy, mint a társas vállalkozások, tehát a teljes nyereségét ki kell fizetnie osztalékként. Egyedül a megkezdett beruházás értékét vehetjük úgy, mintha az „átvitelre kerülne” a következő adóévre. Láthatjuk továbbá, hogy amennyiben a vállalkozó kivétként veszi ki a nyereséget a vállalkozásból (ami progresszívan adózik, és társadalombiztosítási vagy balesetbiztosítási járulékot is kell utána fizetnie, mivel összevonandó jövedelemnek számít), akkor az osztalékadó mértéke kisebb lesz.

### Átalányadózás

Az egyéni vállalkozó bizonyos feltételek mellett a teljes adóévre választhatja az átalányadózást is. Ezek a feltételek a következők:

- az átalányadózás megkezdését közvetlenül megelőző adóévben az egyéni vállalkozói bevétele a 8 millió forintot nem haladja meg,
- nem áll munkaviszonyban (tehát „főállású vállalkozó”),
- az egyéni vállalkozói bevétele az adóévben nem haladja meg a 8 millió forintot. Amennyiben kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet folytat, a bevételi határ 40 millió forint.

Az egyéni vállalkozó mindaddig alkalmazhatja az átalányadózást, amíg ezek a feltételek együttesen fennállnak. Bármely feltétel hiánya esetén az átalányadózásra való jogosultság megszűnik, és az

egyéni vállalkozónak az adóév egészére nézve át kell térnie a tételes költségelszámolásra. Tevékenységét kezdő vállalkozó is választhatja az átalányadózást.

Az átalányadózásra való jogosultság megszűnése esetén a vállalkozó 4 év elteltével ismét választhatja ezt a típusú adózást.

Az átalányadó alapját az egyéni vállalkozói bevételből a vélelmezett költséghányad levonásával kell kiszámolni. Ha az átalányadás mellett az alanyi áfamentességet is választotta a vállalkozó, akkor csak a bevételeiről kell nyilvántartást vezetnie, viszont ebben az esetben is meg kell őrizni a költségbizonylatokat.

A következő táblázatban láthatók az egyes vélelmezett költséghányadok:

	nem kiegészítő tevékenységet folytató	kiegészítő tevékenységet* folytató
általános esetben	40%	25%
kizárólag a törvényben meghatározott tevékenységet (pl. építőipari kivitelezést, teherszállítást) végzők	80%	75%
kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet folytatók	87%	83%
kizárólag a törvényben meghatározott kiskereskedelmi tevékenységet (pl. élelmiszer jellegű áruház, zöldség és gyümölcs üzlet) folytatók	94%	91%

\*Kiegészítő tevékenység: nyugdíjas

Az átalányadó alapja (a vállalkozói jövedelem) a vállalkozói bevételből a megfelelő költséghányad levonásával számolható ki.

Az átalányadó mértékét az összevonandó jövedelemnél megadott százalékos értékekkel kell kiszámítani.



## **Az általános forgalmi adó (1992. évi LXXIV. törvény)**

Az általános forgalmi adóval (áfával) mindenki találkozott már, hiszen ha valaki bemegy a boltba, és vásárol valamit vagy valamilyen szolgáltatást vesz igénybe, a blokkon feltüntetik, hogy a végösszeg 16,67 vagy 13,04% áfát tartalmaz, azaz aki szolgáltatást vesz igénybe, terméket vásárol, az általa kifizetett összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza (vannak kivételek, amiről később ejtünk szót).

A vállalkozók (a legtöbb esetben) a beszerzéseik, igénybe vett szolgáltatásaik után az eladónak kifizetett áfát levonásba helyezhetik (azaz csökkenthetik vele a befizetendő adót), az értékesítéseik után pedig fel kell számítaniuk azt (és ezzel növelik a befizetendő adót), azaz áfával növelt értéken adják el a termékeket, a szolgáltatásokat (áthárítják az adót). A költségvetéssel (állammal) a vállalkozó számol el az áfa tekintetében, azaz a befizetendő áfa és a levonásba helyezhető áfa különbözetével. Ha a befizetendő áfa nagyobb a levonásba helyezhető áfánál, akkor áfa-befizetési kötelezettsége keletkezik a vállalkozásnak, ha pedig kisebb, akkor áfa-visszaigénylési joga keletkezik, viszont csak bizonyos feltételek teljesülése esetén igényelheti ténylegesen vissza.

Az áfa nem halmozódik, „átfolyik” rajtuk, mivel a vállalkozókat (általában) az áfa nem terheli, és így nem válik költséggé sem. (Az az áfa, amit nem lehet levonásba helyezni, az költségként lehet elszámolni.) Végző soron a lánc utolsó helyén álló *fogyasztó* fizeti meg az áfát, aki (nagyon kevés kivételtől eltekintve – ilyen például a tax-free shopokban vásárolt termék) nem igényelheti vissza azt. Ezért hívják az áfát *nettó adónak*.

Itt bemutatunk egy szemléltető példát, hogyan folyik át a vállalkozásokon az adó. A terméket 20%-os áfa terheli.

					áfa	APEH-hoz befolyó összeg
Gyártó	Eladási ár	1200	Árbevétel	1000	befizetendő	200
Kereskedő	Vételi ár		Költség		levonásba helyezhető	200
		Haszon	ténylegesen befizetendő	280 -200 = 80	80	
	Eladási ár	Árbevétel	1400	befizetendő	280	
Végfelhasználó	Vételi ár	1680			Összesen:	280

Mint láthatjuk, a vevő az áfával növelt értéken vásárolja meg a terméket, a vállalkozásokon csak keresztülfolyik (azaz az áfát beszedik a vevőjüktől és levonják a beszerzéseikből, a különbözetet pedig megfizetik az APEH-nak), végül a végfelhasználó fizeti meg a teljes áfát (280 Ft) a kereskedőn keresztül az államnak. Az is megfigyelhető, hogy a kereskedő a haszon, a hozzáadott érték (400 Ft) áfáját (80 Ft) fizeti meg. (A szemléltetés kedvéért a gyártónak a beszerzéseit nem vettük figyelembe.)

Mivel a szolgáltatást nyújtó, a terméket értékesítő beszedi az áfát és az adó alanya is ő, viszont az adót végső soron a vevő fizeti meg, ezért az áfa közvetett adó.

Az áfa hozzáadott-érték típusú adó (value added tax), mivel a vállalkozó a hozzáadott érték (értékesítés és beszerzés különbözetének) áfáját kell befizetnie az adóhatóságnak.

Az áfa általános jellege abból adódik, hogy szinte minden termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra kiterjed. A forgalmi jellege pedig abból adódik, hogy csak az értékesített termékekre, szolgáltatásra kell felszámolni, tehát árbevétel elérése esetén.

Az áfa-rendszer működtetése adminisztráció igényes, mivel egyrészről – az adóhatóságnak megfelelő – számlát kell kiállítani, másrészről sokrétű információ-szolgáltatási kötelezettséggel jár együtt.

#### *Az általános forgalmi adó alanya*

Az adó alanya az a természetes személy, jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet, aki/amely saját neve alatt jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat, perelhet, és saját nevében gazdasági (bevétel elérése érdekében rendszeresen vagy üzletszerűen végzett) tevékenységet végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére. (Nem minősül gazdasági tevékenységnek, ha azt munkaviszony, szövetkezeti tagsági viszony alapján létrejött munkaviszony jellegű jogviszony vagy olyan munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végzik, amely a megbízó felelősségével alá- és fölérendeltségi helyzetet jelent a teljesítés feltételében és díjazásában, ebből kifolyólag nem minősül adóalannak.)

#### *Az általános forgalmi adó tárgya*

Az adóalany által belföldön (a Magyar Köztársaság területén) teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás, az Európai Közösségen belülről történő termékbeszerzés és a termékimport.

#### *Az általános forgalmi adó alapja*

A törvény szerint az adó alapja a termékértékesítésnél és szolgáltatásnyújtásnál a teljesítés ellenértéke. Az adó alapjába beletartoznak az adók (pl. jövedéki adó, helyi adók) – kivéve az áfát –, az árat közvetlenül növelő kötelező jellegű befizetések (pl. termékdíj), a termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás teljesítéséhez járulékosan kapcsolódó költségek (pl. ügynöki, bizományosi díj, szállítás stb.), termékimportnál a termék jogszabály szerint megállapított vámértéke.

#### *Az általános forgalmi adó mértéke*

Az adó mértéke az adóalap meghatározott százaléka, *általános esetben 20%*. Az adótörvény tételesen felsorolja a kedvezményes kulcsú termékeket és szolgáltatásokat. *Két kedvezményes kulcs*

van, a 15%-os és az 5%-os. A 15%-os adókulcs alá tartozó termékek közé sorolja például az alapvető élelmiszereket, tűzifát, a folyóiratot, kottát, térképet és a szolgáltatások közül például a személyszállítást, művészeti alkotótevékenységet, uszodabérletet. Az 5%-os alacsony adókulcsú termékek köre igen szűk. Ilyenek például a humán gyógyszerek, könyv, tápszerek.

*0%-os adókulcsú* (adómentesség levonási joggal) a termékexport, a termékexporttal egy tekintet alá eső termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás, a nemzetközi közlekedéshez és a termékek nemzetközi forgalmához közvetlenül kapcsolódó termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás. Amennyiben az Európai Közösségen belül kerül sor termékértékesítésre, és mindkét fél rendelkezik közösségi adószámmal, akkor a közösségen belüli termékértékesítés adómentes levonási joggal (0%) jár.

Sokszor találkozhatunk olyan számlákkal, amelyen az adótartalom van feltüntetve, azaz az áfával növelt értékből hány százalék az adótartalom. A 20%-os áfánál ez 16,67%, 15%-os áfánál 13,04%, 5%-os áfánál pedig 4,76%. Ezt úgy is nevezik, hogy „felülről számított áfa”.

### *Adómentesség*

Az adómentességre jellemző, hogy az ebben részesülő személy nem köteles az általa értékesített termék után az áfát befizetnie és bevallania, és az általa kibocsátott számlán ezt fel sem számíthatja a vevőnek, de nem is jogosult az általa már kifizetett forgalmi adót levonni (visszaigényelni) a beszerzése után. Import esetén az áfát viszont meg kell fizetni (hiszen az nem tartalmaz áfát). (Az áfamentes vállalkozóknak nem szükséges bankszámlával rendelkezniük, ami egy kisvállalkozásnál érezhető költségmegtakarítást is jelenthet.)

Az adómentességnek kétféle változata van, a tárgyi adómentesség és az alanyi adómentesség.

A *tárgyi adómentesség* bizonyos – alapvetően társadalmi közös fogyasztásként megvalósuló – termékekre és szolgáltatásokra vonatkozik, amelyet a törvény II. számú mellékletében sorol fel. Ilyen

például az akkreditált oktatás, a humán egészségügyi ellátás, postai szolgáltatás.

Az *alanyi adómentességet* az adóalany választhatja bizonyos feltételek teljesülése esetén. A vállalkozónak minden évben nyilatkoznia kell a választásról. *Feltételek:* gazdasági tevékenység székhelye vagy az állandó lakóhelye belföldön van, a bejelentést megelőző adóévben a teljesített termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások összesített ellenértéke, valamint a bejelentés adóévében a gazdasági tevékenység után ésszerűen várható bevétele időarányosan nem haladja meg mezőgazdasági kistermelő esetén a 6 millió forintot, egyéb esetben a 4 millió forintot. (A vállalkozás indításakor is választható az adómentesség, ekkor csak feltételezni kell, hogy az adóévben időarányosan nem haladja meg ezt az összeget.) Az alanyi adómentesség megszűnik, ha az értékesítés árbevétele meghaladja a megadott értékhatárt.

A vállalkozónak mérlegelnie kell, hogy mikor éri meg számára az (alanyi) adómentesség. Ugyanis ha áfa-visszatérítési lehetősége keletkezik, akkor érdemesebb az áfa-körben maradnia, mivel az adómentességnél az áfa csak költségként kerül elszámolásra, így viszont „tisztá pénz”, azaz nem kell adóznia még belőle. Arra is ügyelnie kell, hogy várhatóan a közeljövőben elérje-e a határt mivel csak a megszűnés után keletkezett költségeinél alkalmazhatja az áfalevonási jogot, így a korábbi beszerzéseinek az áfája csak költség lesz.

Az alanyi adómentesség célja, hogy a kisvállalkozásokat tehermentesítsék az adminisztráció alól. Az adóhatóságnak is adminisztrációs tehermentesítést jelent, ugyanis a kis összegű áfabevétellel is közel ugyanannyi feladata lenne, mint a naggyal.

Itt bemutatunk az áfa-elszámolásnál leírtakhoz hasonló példát, de most a kereskedő legyen áfa-mentes. A terméket 25%-os áfa terheli.

					áfa	APEH-hoz befolyó összeg	
Gyártó	Eladási ár	1000	Árbevétel	800	befizetendő	200	200
Kereskedő	Vételi ár		Költség	1000	levonásba helyezhető	-	
		Haszon	400	ténylegesen befizetendő	-		
	Eladási ár	1400	Árbevétel	1400	befizetendő	-	
Végfelhasználó	Vételi ár		Összesen:				200

Mint láthatjuk, a kereskedő az áfával növelt értéket veszi költségnek, és ugyanakkora haszonnal alacsonyabb áron tudja értékesíteni a terméket. A kereskedőnek – mivel áfa-mentes – nincs áfabefizetési kötelezettsége, de beszerzéseiből sem vonhatja le az áfát. (A szemléltetés kedvéért a gyártónak a beszerzéseit itt sem vettük figyelembe.)

### *Az áfa-levonási jog*

Az adóhalmazódás kiküszöbölése miatt a vállalkozóknak adólevonási jogosultsága van. Általánosan az adóköteles értékesítés esetén az adó-megállapítási időszakban keletkezett adófizetési kötelezettség összegéből levonható a jogszabályban megadott előzetesen felszámított adó összegét. Fő szabályként az adólevonási jog keletkezése az adóalanynak a teljesítésről kibocsátott számlában a teljesítés időpontjaként megjelölt napon keletkezik arra az adóösszegre, amelyet rá áthárítottak. Csak hiteles dokumentum (pl. névre szóló számla) alapján lehet az áfalevonási jogot gyakorolni.

Nem vonható le az előzetesen felszámított áfa többek között, ha az adóalany a terméket vagy a szolgáltatást

- egészben vagy részben nem az adóalanyiságot eredményező gazdasági tevékenységéhez használja fel (így például a személyes használat esetén, mivel ekkor végső fogyasztóként lép fel),
- közvetlenül tárgyi adómentesség alá tartozó termékértékesítéshez vagy szolgáltatásnyújtáshoz használja fel,
- üzemanyagként (a motorbenzint, gázolajat) közvetlenül személygépkocsi üzemeltetéséhez használja fel,
- ólmozott vagy ólmozatlan motorbenzin beszerzése esetén,
- személygépkocsi, 125 cm<sup>3</sup>-nél nagyobb hengerűrtartalmú motorkerékpár, jacht és sport- vagy szórakozási célú hajó beszerzése esetén,
- élelmiszerek és italok beszerzése esetén,
- éttermi, cukrászati és egyéb nyílt árusítású vendéglátó-ipari szolgáltatások igénybevétele esetén,
- szórakoztatási szolgáltatások igénybevétele esetén,
- személygépkocsi üzemeltetéséhez, fenntartásához kapcsolódó termékek beszerzése és szolgáltatások igénybevétele esetén,
- távolsági és helyi személytaxi-közlekedés igénybevétele esetén,
- parkolási szolgáltatás igénybevétele esetén.

Helyi és távolsági távbeszélő-szolgáltatás, mobiltelefon-szolgáltatás, továbbá az internetprotokollt alkalmazó beszédcélú adatátvitel igénybevétele esetén az előzetesen felszámított adó 50%-a nem vonható le.

Ha az adóalany adóköteles és adómentes tevékenységet is folytat, akkor a tevékenységekhez tartozó előzetesen felszámított áfát elkülönítve, illetve arányosítással köteles meghatározni.

### *Az áfa megfizetése és visszaigénylése*

Általános esetben az áfát a teljesítésre kötelezett adóalany fizeti meg. A *fizetendő adó* az adómegállapítási időszakban keletkezett adófizetési kötelezettség összesített összege. Az adóalany a fizetendő adót csökkentheti az adómegállapítási időszakban *levonható előzetesen felszámított adó* összesített összegével. Az így megha-

tározott különbözet jelenti az *elszámolandó adót*. Ha az elszámolandó adó előjele pozitív, akkor azt az adóalany köteles az adóhatóságnak megfizetni. Amennyiben negatív, akkor csak bizonyos esetekben igényelheti vissza azt az adóhatóságtól. A legáltalánosabb eset az, amikor az adóévben göngyölítetten az adóalany által teljesített termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás összesített adóalapja meghaladja a 4 millió forintot. (Vannak kivételes visszaigénylési esetek is, amelyekkel itt nem foglalkozunk.)

Termékimport esetében az adófizetési kötelezettség az árunyilatkozat elfogadásának időpontjában keletkezik (itt kivételes adómegállapításról beszélünk).

### *Különleges adózási módok*

Ezekkel itt nem foglalkozunk, csak felsoroljuk, hogy mely esetekben lehet, illetve kötelező más adózási módot választani.

*Bolti kiskereskedelemnél* különleges adózási mód választható (60–61.§).

*Különbözet szerinti adózás* (62–64.§). Azok választhatják, akik adó fizetésére nem kötelezett személytől, szervezettől vagy olyan adóalanytól, aki (amely) a különbözet szerinti adózást választotta, terméket továbbértékesítési céllal vesz át, vagy árverés szervezőjeként a terméket árverés útján értékesíti (pl. használtcikk-kereskedők, árverésszervezők).

*Különös adózási szabályok* vonatkoznak az utazási irodát, az utazási ügynökséget, az idegenforgalmi szolgáltató irodát működtető adóalanyokra (65–66.§).

### *A teljesítés helye*

A teljesítés helye azok számára lényeges, akik terméket exportálnak, importálnak, szolgáltatást nyújtanak, illetve vesznek igénybe külföldön (külföldről), mivel export esetében a felszámított adó mértéke 0%, import esetében pedig meg kell fizetni az áfát. Főképpen a szolgáltatásnyújtás esetén vannak „különleges” esetek. Általánosságban a szolgáltatásnyújtás teljesítési helye az, ahol a szolgáltatást nyújtó gazdasági tevékenységének székhelye, illetve állandó



telephelye van. Viszont például a kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztatási és sportszolgáltatásoknál a teljesítés helyének azt a helyet kell tekinteni, ahol a szolgáltatás ténylegesen történik. (Részletesen lásd 14–15.§.)

## **Az egyszerűsített vállalkozói adó (2002. évi XLIII. törvény)**

Az egyszerűsített vállalkozói adót (EVÁ-t) a kisvállalkozások részére hozták létre, hogy egyszerűsítsék az adószámításukat, így az adminisztratív munkát.

Az EVA *választható* adózási mód. Azok az adóalanyok választhatják, akik megfelelnek a törvényben előírtaknak, azaz

- nincs állami adóhatóságnál, vámhatóságnál, önkormányzati adóhatóságnál, továbbá illetékhivatalnál nyilvántartott adótartozása,
- az adóévet megelőző naptári évben és az azt megelőző adóévben többek között
  - a magánszemély egyéni vállalkozóként tevékenységét folyamatosan végezte,
  - a jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság nem alakult át, új tag nem szerzett 50%-ot meghaladó szavazati jogot biztosító részesedést,
  - árbevételt számolt el,
- az adóévet megelőző második adóévben éves szintre átszámított összes bevétele a 25 millió forintot nem haladta meg, illetve az adóévet megelőző adóévben ésszerűen várható éves szintre átszámított összes bevétele a 25 millió forintot nem haladja meg. Itt bevétel: a nem EVA adóalany egyéni vállalkozónál a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott vállalkozói bevétel, növelve az általános forgalmi adóval, a nem EVA adóalany jogi személynél, jogi személy nélküli gazdasági társaságnál a számviteli törvény előírásainak megfelelően az eredménykimutatásban kimutatott árbevétel, bevétel vagy az eredménylevezetésben kimutatott adóköteles bevétel, növelve az általános forgalmi adóval. Az EVA adóalanyoknál a bevétel

a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalany esetében vállalkozási (gazdasági) tevékenységével összefüggésben vagy arra tekintettel bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték, beleértve az általános forgalmi adót is. Vagyoni érték különösen a pénz, a kereskedelmi utalvány, a dolog, az értékpapír, az igénybe vett szolgáltatás és a forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog, az adóalany javára elengedett kötelezettség vagy átvállalt tartozás. Viszont nem minősül bevételnek az a vagyoni érték, amelyet az adóalany visszaszolgáltatni köteles (pl. kapott kölcsön, hitel), az adózó által korábban átadott vagyoni érték az adóalany részére nem ellenértékként történő visszaszolgáltatáskor (pl. nyújtott kölcsön visszafizetett összege). Az EVA adóalanyoknál a bevétel a számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében a számviteli törvény rendelkezései szerint elszámolt árbevétel, bevétel, ami magában foglalja az általános forgalmi adót is.

- az adóévre ésszerűen várható éves bevétele a 25 millió forintot nem haladja meg,
- az adóévben nem folytat a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény hatálya alá tartozó tevékenységet,
- az adóévben nem folytat a vámjogszabályokban meghatározott közvetett képviselői tevékenységet,
- nem értékesít az áfa-törvény 10. számú mellékletében meghatározott hulladékot,
- belföldi pénzforgalmi bankszámlával rendelkezik,
- jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság esetében valamennyi tagja magánszemély, más jogi személyben, jogi személyiségi társaságban nem rendelkezik részesedéssel (ide nem értve a szövetkezeti hitelintézet által kibocsátott részjegy vagy nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvánosan forgalomba hozott részvényét).

#### *Az egyszerűsített vállalkozói adó alanya*

Az EVA alanya lehet egyéni vállalkozó, közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság valamint szövetkezet, lakás-

szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, végrehajtói iroda, ügyvédi iroda, közjegyző iroda, szabadalmi ügyvivő iroda.

*Az egyszerűsített vállalkozói adó tárgya*

Az egyszerűsített vállalkozói adó tárgya az adóalany bevétele.

*Az egyszerűsített vállalkozói adó alapja*

Az eva alapja az adóévben megszerzett összes bevétel, növelve – többek között – az olyan bevételekkel, amelyeknek fizetésére az adóalannal kapcsolt vállalkozási viszonyban álló köteles, tehát a kapcsolt vállalkozásnak való számlaértéket kétszeresen kell figyelembe venni.

*Az egyszerűsített vállalkozói adó mértéke*

Az egyszerűsített vállalkozói adó mértéke a pozitív adóalap 25%-a.

Az egyszerűsített vállalkozói adó *magában foglalja* egyéni vállalkozóknál a vállalkozói személyi jövedelemadót vagy az átalányadót, a vállalkozói osztalékalap adóját, a cégautó adóját és az áfát. A társas vállalkozásoknál a társasági adót, az osztalék utáni személyi jövedelemadót, a cégautó adóját és az áfát.

A számlán (egyszerűsített számlán) az áfa-törvényben megadott áfa-értékeket kell feltüntetni.

## **Az adózás rendjéről szóló törvény**

**(2003. évi XCII. törvény)**

A törvény célja az adózás rendjének, az eljárás törvényessége és eredményessége érdekében az adózók és az adóhatóságok jogainak és kötelezettségeinek egységes szabályozása, az adózás „hogyan”-ját határozza meg. Szorosan összekapcsolódik az adótörvényekkel. Ez a törvény szabályozza például a bejelentési kötelezettségeket, az adófizetési határidőket, a bizonylatokat, könyvvezetést, a nyilvántartásokat, az adóellenőrzéssel kapcsolatos eseményeket, a bírságok és pótlékok mértékét.

## A helyi (önkormányzati) adók

---

Az önkormányzatok adómegállapítási joga a helyi adókról szóló (1990. évi C.) törvényben meghatározott adóalanyokra és adótárgyakra terjed ki.

Az önkormányzat adómegállapítási joga kiterjed arra, hogy:

- bevezesse a helyi adókról szóló törvényben foglalt adókat, illetve a már bevezetett adókat hatályon kívül helyezze, módosítsa,
- meghatározza az adó bevezetésének időpontját, időtartamát,
- megállapítsa az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességeihez igazodóan,
- kibővítse a helyi adókról szóló törvényben meghatározott mentességeket, illetve kedvezményeket,
- meghatározza a helyi adózás részletes szabályait az adózás rendjéről szóló törvény keretei között.

Korlátozza az önkormányzat adómegállapítási jogát az, hogy

- az adóalanyt egy meghatározott adótárgy esetében csak egyféle adó fizetésére kötelezheti,
- a vagyoni típusú adók körében az adót egységesen – vagy tételes összegben vagy a korrigált forgalmi érték alapulvételeivel – állapíthatja meg,
- nem állapíthat meg többet az általa bevezetett adó mértéként mint az adó maximuma,
- a kerületi önkormányzat nem vezetheti be a fővárosi közgyűlés által bevezetett adót annak hatályon kívül helyezése időpontjáig.

Az adókötelezettség az önkormányzat illetékességi területére terjed ki:

- az ingatlan tulajdonra, az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogra,
- munkaerő foglalkoztatására,
- nem állandó lakosként való tartózkodásra és
- meghatározott gazdasági tevékenység gyakorlására.

Az önkormányzat rendelettel a következő adók bevezetésére jogosult:

- vagyoni típusú adók (építményadó, telekadó),
- kommunális jellegű adók (magánszemélyek kommunális adója, vállalkozók kommunális adója),
- idegenforgalmi adó, továbbá
- helyi iparűzési adó.

## **Építményadó**

### *Az adó tárgya*

Adóköteles az önkormányzati illetékességi területen lévő építmények közül a lakás és nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész. Mentés az adó alól a szükséglakás, a gyógy- vagy üdülőhelynek nem minősülő kistelepülésen fekvő komfort nélküli lakásból 100 négyzetméter, a szociális, egészségügyi, gyermekvédelmi, illetőleg a nevelési-oktatási intézmények céljára szolgáló helyiség, a költségvetési szerv, közszolgáltató szervezet, valamint az egyház tulajdonában álló építmény, a lakás- és üdülőépülethez tartozó kiegészítő helyiségek, állattartást szolgáló épületek, valamint a hozzájuk tartozó raktárak, tárolók, továbbá a növénytermesztéshez kapcsolódó épületek.

### *Az adó alanya*

Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa. Ha az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, akkor az annak a gyakorlására jogosult az adó alanya.

### *Az adó alapja*

Az adó alapja az adótárgy alapterülete vagy a forgalmi értéke.

### *Az adó mértéke*

Az adó mértéke alapterület alapján számítva max. 900 Ft/négyzetméter, korrigált forgalmi érték alapján számítva ennek legfeljebb 3%-a.

## **Telekadó**

### *Az adó tárgya*

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén lévő beépítetlen belterületi földrész. Mentés az adó alól az építési tilalom alatt álló telek a tilalom ideje alatt, a közhasználatú közlekedési tevékenységet végző adóalany az e célra használt telek után, a teleknek az építmény rendeltetésszerű használatához tartozó része, a szociális, egészségügyi, gyermekvédelmi, illetőleg a nevelési-oktatási intézmények céljára szolgáló helyiség, a költségvetési szerv, közszolgáltató szervezet, valamint az egyház tulajdonában álló építményhez tartozó teleknek az a része, amely a helyi rendezési tervben előírtaknál nagyobb vagy annak hiányában a helyben szokásos mértéket meghaladja, az épülethez, az épületnek nem minősülő építményhez, nyomvonal jellegű létesítményhez tartozó védő (biztonsági) terület, az erdőművelési ágban nyilvántartott telek.

### *Az adó alanya*

Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa. Ha az építményt az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, akkor az annak a gyakorlására jogosult az adó alanya.

### *Az adó alapja*

Az adó alapja az adótárgy alapterülete vagy a forgalmi értéke.

### *Az adó mértéke*

Az adó mértéke alapterület alapján számítva max. 200 Ft/négyzetméter, korrigált forgalmi érték alapján számítva ennek legfeljebb 3%-a.

## **Magánszemély kommunális adója**

### *Az adó tárgya*

Az adó tárgya az önkormányzat illetékességi területen lévő építmény, illetve telek.

### *Az adó alanya*

Az adó alanya az, aki a naptári év első napján az építmény, telek tulajdonosa, vagy bérleti jogával rendelkezik.

### *Az adó alapja*

Megegyezik az adó tárgyával.

### *Az adó mértéke*

Az adó mértéke max. 12.000 Ft/év adótárgyanként és lakásbérleti jogonként.

(Vállalkozások nem számolhatják el, illetve vállalkozásokra nem vetetik ki ezt a típusú adót, mivel ez magánszemélyekre vonatkozik.)

## **Vállalkozók kommunális adója**

### *Az adó tárgya*

Az adó tárgya az adóalany által az önkormányzat illetékességi területén foglalkoztatottak korrigált átlagos állományi létszáma.

### *Az adó alanya*

Az adó alanya az önkormányzat illetékességi területén vállalkozók.

### *Az adó alapja*

Megegyezik az adó tárgyával.

### *Az adó mértéke*

Az adó mértéke max. 2.000/fő/év.

(A vállalkozók kommunális adója független a magánszemélyeket terhelő kommunális adótól!)

## **Idegenforgalmi adó**

### *Az adó alanya*

Az adó alanya kizárólag magánszemély lehet. Adókötelezettség terheli az önkormányzat területén legalább egy vendégéjszakát eltöltött, illetve az önkormányzat illetékességi területén üdülésre, pihenésre alkalmas épületnek a tulajdonosát, ha ez nem minősül lakásnak. Mentességet biztosít a jogszabály a 18. életévét be nem töltött, továbbá a 70. életévét betöltött magánszemély, az egészségügyi-szociális intézménybe utalt, valamint a közép- és felsőfokú oktatási intézményénél tanuló vagy hallgatói jogviszony, a munkaviszony, a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján, a hatóság vagy a bíróság intézkedése folytán, a szakmunkásképzés, a szakmai átképzés, szervezett szakismereti oktatás keretében, a szolgálati kötelezettség teljesítése vagy vállalkozási tevékenység végzése céljából az önkormányzat illetékességi területén tartózkodó magánszemély részére. Mentés továbbá az adókötelezettség alól az, aki az önkormányzat illetékességi területén lévő üdülő tulajdonosa vagy bérlője, továbbá a használati jogosultság időtartamára a lakásszövetkezet tulajdonában álló üdülő használati jogával rendelkező lakásszövetkezeti tag, illetőleg a tulajdonos, a bérlő hozzátartozója, valamint a lakásszövetkezet tulajdonában álló üdülő használati jogával rendelkező lakásszövetkezeti tag használati jogosultságának időtartamára annak hozzátartozója.

### *Az adó tárgya, illetve alapja*

Az adó tárgya, illetve alapja vagy a vendégéjszakák száma vagy az üdülő alapterülete.

### *Az adó mértéke*

Vendégéjszakánként és személyenként max. 300 Ft vagy a vendégéjszakára eső szállásdíj max. 4%-a vagy az épület után max. 900 Ft/négyzetméter.

Az adó beszedésére az kötelezett, aki a kereskedelmi szálláshely, csónakház, üdülőtelep üzemeltetője, szervezett üdültetésére beutaltaktól a beutalójegy átadása alkalmával az üdülőt fenntartó szerv, illetőleg aki fizető-vendéglátó szálláshelyen szállást ad vendé-



geknek vagy aki ingyenesen fogad vendéget. Az előbbieik közé nem tartozó helyiség üdülés céljára történő bérbeadása, ingyenes használatra adása esetén a helyiség bérbefizetőjétől (használójától) az egész bérleti, használati időre egy összegben a helyiség tulajdonosa vagy a helyiséggel rendelkezni jogosult köteles beszédni az adót. Az üdülő tulajdonosa vagy bérlője, illetve rokonaik nem kötelezhetők ezen adó fizetésére. Tehát bár az adókötelezettség a vendéget terheli, az adó beszédésére a kereskedelmi szálláshelyen az üzemeltető, szervezett üdültetésnél az üdülőt fenntartó szerv, fizető-vendéglátó szálláshelyen a szállásadó, illetve a közvetítő, egyéb esetben (beleértve az ingyenes üdültetést is) a tulajdonos kötelezett. Abban az esetben is köteles az adót befizetni, ha a beszédését elmulasztotta. Ha üdülőépületre idegenforgalmi adót állapítanak meg, úgy ebben az esetben az építményt nem terhelheti sem építményadó, sem kommunális adó. Az üdülőépület utáni adót a tulajdonos köteles megfizetni. Az adó alapja az épület kiegészítő helyiségekkel együtt mért hasznos alapterülete (ahol a belmagasság legalább 1,90 m).

## **Helyi iparűzési adó**

*Az adókötelezettség azokra a vállalkozásokra (jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, természetes személyekre) írható elő, amelyek/akik az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel vállalkozói tevékenységet nyereség, illetőleg jövedelemszerzés céljából végeznek. (Amennyiben a felsoroltakból bármely feltétel hiányzik, a tevékenység nem minősíthető adókötelesnek.)*

A vállalkozó állandó jellegű iparűzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az önkormányzat illetékességi területén ideiglenes (alkalmi) jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén a tevékenység végzésének időtartama az irányadó az adókötelezettség időbeni terjedelmére.

*Az adó alanya a fent meghatározott vállalkozások.*

*Az adó tárgya a vállalkozó árbevétele.*

*Az adó alapja az állandó jelleggel végzett iparúzési tevékenység esetén az adóköteles tevékenységből származó értékesített termék, illetve szolgáltatás nettó árbevétele, csökkentve az eladott árúk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatás értékével, valamint az anyagköltséggel. Ha a vállalkozó az iparúzési tevékenységét több önkormányzati illetékességi területen végzi, és az adó alapja az egyes illetékességi területeken elkülönítetten nem áll rendelkezésre, akkor azt a tevékenység sajátosságaira leginkább jellemzően a vállalkozónak kell megosztania a helyi adókról szóló törvény mellékletében meghatározottak szerint. Amennyiben az önkormányzat illetékességi területén ideiglenes (alkalmi) jelleggel végeznek iparúzési tevékenységet, úgy az adó alapja a tevékenység végzésének tényleges időtartama alatt elért korrigált nettó árbevétel. Az önkormányzat ebben az esetben az adót napi átalányban is megállapíthatja.*

*Az adó mértéke az adóalap max. 2%-a, napi átalány esetén max. 5000 Ft/nap.*

## **Luxusadó (2005. évi CXXI. törvény)**

A luxusadó nem a helyi adókról szóló törvényben szerepel, mégis itt szerepeltetjük, mivel az önkormányzatok szedik be, illetve azokat illeti.

A törvény szerint a luxusadó egy értékalapon működő ingatlanadó. Az értékalapú adóztatás érdekében a törvény egy adóztatási célú értékelési módszertant is tartalmaz, ami nem szakad el a piaci értéktől, mert az illetékhivatali adatokon alapszik.

A törvény szerint csak a valóban luxus-ingatlanok viselnek különadó, mivel hogy csak a 100 millió forintot meghaladó számított értékű lakóingatlanok az adóztatás tárgyai.

Az adóalanyok szempontjából az adófizetés valószínűleg nem okoz különösebb megterhelést, mert vélelmezhető, hogy ilyen nagy értékű lakóingatlanban jómódú emberek élnek.

*Az adó tárgya* a Magyar Köztársaság területén lévő, lakásnak, valamint üdülőnek minősülő, magánszemély tulajdonában álló, illetőleg magánszemély ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jogával terhelt épület (ha az épület épületrészekre osztható, akkor az épületrész), feltéve, ha annak e törvény szerinti számított értéke a 100 000 000 forintot eléri.

*Az adó alanya* az, aki az év (adóév) első napján az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű joggal nem terhelt lakóingatlan magánszemély tulajdonosa. Több tulajdonos esetén a tulajdonosok tulajdoni hányadaik arányában adóalanyok. Amennyiben a lakóingatlan az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog terheli, az annak gyakorlására jogosult magánszemély az adó alanya.

*Az adó alapja* a lakóingatlan számított értéke, ami függ az ingatlan fekvésétől, típusától és minőségétől.

*Az adó mértéke, összege.* Az adó évi mértéke a lakóingatlan számított értékének 100 000 000 forint feletti része után 0,5 százalék.

*A kétszeres adóztatás kizárása.* A befizetett adóból levonható a lakóingatlan után az adóévre, az adóalany terhére megállapított és az adóévben az adóalany által megfizetett építményadó, üdülőépület utáni idegenforgalmi adó, illetve magánszemély kommunális adója.